

[Veistrup.]

Landbrugets Produkter, Flæsket, Kødet og Smørret, i Forbindelse med en Lettelse i Landbrugets Amtsskatter paa ca. 20 Mill. Kr., for ikke at tale om Valutacentralen, hvis Fordele for Landbruget ganske vist er vanskelig at beregne i Kroner og Ører. Men alle disse Foranstaltninger har haft Midlertidighedens Karakter, og saadan maatte det nødvendigvis være. De Fluktuationer i Prisforholdene, som er foregaaet og foregaar, er af den Beskaffenhed, at der intet varigt kunde bygges paa dem.

Naar det ærede Medlem, som talte for Partiet Venstre, sagde, at man først og fremmest maatte skaffe Landbruget øgede Indtjeningsmuligheder og derefter Sanering, tror jeg derfor, at det ærede Medlem ser fuldstændig fejl paa hele dette Forhold. Thi medens vi herhjemme er Herre, om jeg saa maa sige, over Saneringen, ligger Forholdet ganske anderledes med Hensyn til Indtjeningsmulighederne. Naturligvis kan man forhøje Priserne paa de Varer, de Levnedsmidler, man spiser herhjemme, men dette at være Herre over Indtjeningsmulighederne, oven i Købet saadan, at der skulde kunne tilvejebringes normal Ligestilling mellem alle Erhverv, tror jeg er en ganske umulig og uløselig Opgave.

Fremfor alt er det den mægtige Gældsbyrde, frembragt af Krigstidens Prisdanselser og Pengerigelighed, vi har at slaaes med, og i alle Kriseforhandlinger og Diskussioner stod den mægtige Gældsbyrde som det store Spøgelse over for Landbefolkningen; man var klar over, at langt den væsentligste Del af Landbrugets Gæld var Laanegæld. Men jeg vender tilbage til, at vi selv er Herre over Saneringen. Thi dersom Forholdet var det, at denne laante Kapital var hentet fra Udlandet, vilde det ganske sikkert kunne berede os store Vanskeligheder at komme igennem i dette Spørgsmaal, men saadan er det ingenlunde. Gælden til Udlandet er vel ikke væsentlig større, hverken for Samfundet eller for Staten, i Dag, end den var i 1914. Derfor forekommer det mig, at det Spørgsmaal ganske sikkert kan løses, uden at der sker større Ulykker.

De Mennesker, som jeg i den senere Tid har mødt paa min Vej, vilde altid drøfte Krisen, og det endte altid i Gældsspørgsmaalet; de forstod, at i det lange Løb var dette Spørgsmaal afgørende for Landbrugets Økonomi. Og efterhaanden som man forstod, at Landbrugets Priser maaske ikke længere kunde betragtes som forbigaaende Kriserpriser, men snarere maatte betragtes

som normale Priser, der havde lagt sig i Leje, steg Bekymringerne for den Tid, som kommer efter, paa Grund af denne Gældsbyrde. Derfor trængte det Spørgsmaal sig ogsaa efterhaanden i Forgrunden, og mange Mennesker udtrykte meget stor Skepsis over for Løsningen af dette Spørgsmaal. Det var det samme, som det ærede Medlem, der talte for de Konservative (Lange), gav Udtryk for. Han havde talt med en hel Del Mennesker, som mente, at der ikke var andet at gøre end at lade staa til; der var en hel Del Mennesker, som mente, at den, der ikke kunde klare sig, maatte gaa i Stykker. Jeg forstaar meget vel, at man fra konservativ Side kunde komme ind paa den Tankegang, thi fra den Side har man altid talt stærke Ord om de indgaaede juridiske Forpligtelser, de velerhvervede Rettigheder, om Pengenes Pris, som var betinget af Tilbud og Efterspørgsel. Man har fra konservativ Side været ængstelig for at slaa ind paa andre Tanker i saa Henseende. Men alt dette fik efter min Opfattelse et Grundskud ved Loven om Nedsættelse af Indlaansrenten i Banker og Sparekasser.

Her foreligger nu til Behandling et Forslag, som maaske mange vil kalde et dristigt Forslag, fordi det søger at befri mange Mennesker for det Kvælertag, som Kapitalen har i dem. Dette Forslag har til Formaal at bringe Rentebyrden i et rimeligt Forhold til Afkastningsevnen, og, som den højtærede Statsminister udtrykte det, at tilvejebringe en Sanering af det værdifulde og en Udskillelse af det mindre værdifulde. Det er det, man skulde opnaa ved det Forslag, som her foreligger, og som møder med megen Autoritet bag sig, bygget op, som det er, af den højeste nationaløkonomiske og landbrugstekniske Videnskab her i Landet, af en Kommission, hvorfra al partipolitisk Indflydelse var fjernet, og hvis Kommissorium udelukkende var Udarbejdelse af Forslag om Landbrugets Gælds-sanering. Kommissionen blev nedsat af Regeringen, men med Hensyntagen til alle Ønsker fra Partier, som tilhørte Oppositionen.

Forslaget falder i 4 Afsnit, men jeg skal lige saa lidt som de andre ærede Ordførere komme ind paa Enkeltheder i Forslaget. Disse Afsnit omfatter en Rente-konvertering, en Rentelettelse, en Moratorie-ordning og saa de Dækningsregler, som nødvendigvis maa knytte sig til Bestemmelserne i de tre første Afsnit. Hvad nu Konverteringen angaar, bemyndiges Indenrigsministeren til at paalægge Direktionerne